

ZARZĄDZENIE NR 91/2022 BURMISTRZA GMINY I MIASTA PROSZOWICE

z dnia 18 sierpnia 2022 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025

Na podstawie art. 30 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz uchwały Nr XXXV/257/2017 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy i miasta Proszowice (Dz. Urz. Woj. Mał. z 2017 r. poz. 1295), zarządzam, co następuje:

§ 1.

1. Zarządza się przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

2. Celem konsultacji jest zebranie imiennych opinii i uwag pełnoletnich mieszkańców gminy Proszowice, posiadających czynne prawo wyborcze, na temat przedmiotu konsultacji, którym jest wyżej wymieniony projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

3. Ogłoszenie w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych, którego treść stanowi załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia, będzie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Proszowice, na stronie internetowej proszowice.pl i tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i Miasta Proszowice.

§ 2.

1. Termin przeprowadzenia konsultacji ustala się na okres od dnia 26 sierpnia 2022 r. do dnia 2 września 2022 r.

2. Konsultacje zostaną przeprowadzone w formie przyjmowania imiennie wyrażanych opinii lub uwag do wyżej określonego projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025.

3. Zasięg terytorialny konsultacji obejmuje Gminę Proszowice.

4. Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025, o którym mowa w § 1, wraz z formularzem zgłoszenia opinii, stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia, opublikowany zostanie:

1) na stronie internetowej proszowice.pl,

- 2) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Proszowice,
- 3) na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy i Miasta Proszowice,
- 4) na Portalu Partycypacji Społecznej Gminy Proszowice,
<https://konsultacje.proszowice.pl/>, jak również dostępny będzie na Dzienniku Podawczym Urzędu Gminy i Miasta Proszowice w godzinach pracy Urzędu poniedziałek-piątek 7:30 - 15:30.

§ 3.

1. Wypełnione formularze zgłoszenia opinii można przekazać w formie elektronicznej lub tradycyjnej poprzez:

- 1) przesłanie skanu formularza zgłoszenia opinii na adres um@proszowice.pl podając temat wiadomości „Konsultacje projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025”,
- 2) złożenie na Dzienniku Podawczym Urzędu Gminy i Miasta Proszowice ul. 3 Maja 72, w godzinach pracy Urzędu - poniedziałek-piątek 7:30 - 15:30,
- 3) przesłanie drogą pocztową na adres Urząd Gminy i Miasta Proszowice ul. 3 Maja 72, 32-100 Proszowice (decyduje data faktycznego wpływu do Urzędu, a nie data nadania w urzędzie pocztowym),
- 4) Portal Partycypacji Społecznej Gminy Proszowice,
<https://konsultacje.proszowice.pl/>.

2. Nie będą uwzględniane zgłoszenia, uwagi i opinie zgłoszone anonimowo lub przesłane przed dniem 26 sierpnia 2022 r. i po dniu 02 września 2022 r.

§ 4.

1. Wyniki konsultacji społecznych zostaną przedstawione Radzie Miejskiej w Proszowicach, na najbliższej sesji, przypadającej po terminie zakończenia konsultacji oraz podane do publicznej wiadomości mieszkańców Gminy poprzez umieszczone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy i Miasta Proszowice, na stronie internetowej proszowice.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Proszowice oraz na Portalu Partycypacji Społecznej Gminy Proszowice: <https://konsultacje.proszowice.pl/>.

2. Konsultacje mają charakter opiniodawczy a ich wynik nie jest wiążący.
3. Konsultacje są ważne bez względu na liczbę osób w nich uczestniczących.

§ 5.

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania i podlega publikacji na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy i Miasta Proszowice oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Proszowice.

§ 7.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Gminy
i Miasta Proszowice

Grzegorz Cichy

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 91/2022
Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice
z dnia 18 sierpnia 2022 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

DLA GMINY PROSZOWICE

DO ROKU -2025.

Proszowice, wrzesień 2022

Wstęp.....	3
1. Identyfikacja podstawowych problemów społecznych na terenie Gminy i Miasta Proszowice.....	6
2. Charakterystyka Gminy i Miasta Proszowice.....	9
2.1. Poziom i struktura bezrobocia na terenie Powiatu Proszowickiego.....	18
2.2. Rodzina – bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.....	24
2.3. Problematyka osób niepełnosprawnych oraz seniorów na terenie Miasta i Gminy Proszowice.....	28
2.4. Problem uzależnień – alkoholizm, narkomania i przemoc domowa.....	30
2.5. Inwentaryzacja zasobów Gminy w obszarze polityki społecznej - analiza SWOT.....	38
2.6. Misja, cele i główne kierunki działań.....	41
2.6.1 Cel operacyjny nr 1 - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i minimalizowanie skutków tego zjawiska.....	41
2.6.2 Cel operacyjny nr 2 – Osoby niepełnosprawne.....	42
2.6.3 Cel operacyjny nr 3 - Rozwój gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.....	45
2.6.4 Cel operacyjny nr 4 – Podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych i doskonalenie zawodowe pracowników działających w obszarze pomocy społecznej.....	48
3. Wdrażanie strategii.....	51
Spis tabel.....	53

Wstęp.

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest nie tylko koniecznością wynikająca z obowiązku nałożonego ustawą o pomocy społecznej, ale i nieodzowną potrzebą do stworzenia spójnej i efektywnej polityki pracy z osobami będącymi klientami systemu pomocy społecznej.

Opracowując ten dokument znajdujemy się w zupełnie innych realiach systemu pomocowego. Pomoc społeczna obecnie w Polsce wymaga wielu reform, głównie w zakresie dotarcia do potrzeb zmieniających się odbiorców systemu. Należy jednak podkreślić, że zmiany te powinny być przeprowadzone w oparciu o wiedzę, doświadczenie i wnioski wynikające z dotychczasowych doświadczeń, badań i pilotaży nowych rozwiązań, które obecnie są prowadzone głównie w obszarze nowopowstałych Centrów Usług Społecznych.

Jedno z zasadniczych założeń, które ukierunkowują reformy w obszarze wsparcia społecznego to poprawa jakości pracy socjalnej oraz usług pomocy i integracji społecznej.

Aby to było możliwe świadczenie pracy socjalnej i usług pomocowych powinno być osadzone w odpowiednio ukształtowanym środowisku instytucjonalnym i organizacyjnym.

Zmiany w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o wspieraniu rodziny kreują nowe oblicze w dziedzinie pomagania i pracy z klientem wymagającym wsparcia i pomocy. Musimy mieć tutaj również na uwadze fakt, że w chwili obecnej pracujemy z rodzinami wieloprogowymi, gdzie nie występuje tylko jedna dysfunkcja, ale wiele współistniejących czynników patogennych, tworząc tym samym zespół trudności oddziałujących destrukcyjnie na całą rodzinę.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Jej ustawowym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać przy wykorzystaniu własnych możliwości i zasobów. Ustawodawca wyposażył pracowników systemu pomocy społecznej w narzędzia w postaci aktów prawnych do pracy z rodzinami z grupy ryzyka, poszerzył kompetencje i uprawnienia pracowników socjalnych, zabezpieczył środki na aktywizację zawodową i społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Należy pamiętać, że za zmieniającą się sytuacją organizacyjno – prawną systemu pomocy społecznej powinna iść równoległe praca w obszarze zmiany świadomości społeczności

lokalnej w stosunku, co do osób stających się klientami Ośrodka Pomocy Społecznej, bowiem w chwili obecnej będziemy realizatorami usług społecznych, nie tylko dla osób korzystających z pomocy społecznej. Musimy nauczyć naszą społeczność tolerancji, uwrażliwić na ludzką krzywdę i uświadomić jak ważna jest reakcja i współpraca w dziedzinie pomagania i wspierania osób doświadczających kryzysów życiowych. Nie możemy również zapominać, że praca z ludźmi jest pracą bardzo trudną, bowiem jest to praca na ludzkich emocjach wymagająca dużej empatii, wrażliwości, wyrozumiałości, a przede wszystkim konsekwencji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Proszowice do roku 2025 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienia mieszkańcom odpowiedniej jakości życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb.

W obecnych realiach ekonomiczno – społecznych istotne jest stworzenia instytucjonalno-organizacyjnego środowiska sprzyjającego powstawaniu i rozwojowi wielosektorowych lokalnych sieci usług pomocy i integracji społecznej. Wymaga to rozdzielenia funkcji strategicznego planowania i zapewniania, że na terenie danej Gminy będą świadczone usługi w odpowiedniej ilości i jakości od wykonywania zadań polegających na ich świadczeniu. W sieci lokalnych usług obecne są podmioty publiczne i niepubliczne powiązane ze sobą więziami nieformalnymi, jak i formalnymi. Sieci nie tworzą się, nie rozwijają się i nie trwają same z siebie, potrzebne są do tego warunki polityczne, prawne, organizacyjne, finansowe, dlatego tak ważne jest, aby Ośrodek Pomocy Społecznej był jednostką odpowiedzialną za całościowe i strategiczne podejście oraz lokalną sieć usług.

W prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu zaangażowane zostały wszystkie podmioty i instytucje z terenu Gminy i Powiatu, które wykorzystując własne doświadczenie, wiedzę i kompetencje z zakresu polityki społecznej opracowały obszary strategiczne w zakresie działań pomocowych i wspierających. Podjęcie współpracy przez tak wielu specjalistów pracujących w tym obszarze pozwoliło kompleksowo spojrzeć na analizowane problemy i opracować cele i zadania w zakresie budowania spójnej i kompleksowej polityki społecznej dla osób i rodzin będących odbiorcami usług w tym obszarze.

Przy tworzeniu strategii uczestniczyły następujące podmioty

- Urząd Gminy i Miasta Proszowice
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach
- Powiatowy Urząd Pracy w Proszowicach
- Sąd Rejonowy dla Krakowa Nowej Huty
- Komenda Powiatowa Policji w Proszowicach
- Organizacje pozarządowe
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Proszowicach

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Proszowice jest kontynuacją dokumentu sporządzonego na lata 2015-2020 jest zgodna z założeniami polityki państwa, ustaw kompetencyjnych nakładających na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki, a także z wymienionymi dokumentami strategicznymi:

Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Proszowice na lata 2021-2025

Programem wspierania rodziny w Gminie Proszowice na lata 2020-2022

Diagnoza problemów społecznych Gminy i Miasta Proszowice została przeprowadzona na podstawie materiałów, analiz statystycznych zgromadzonych i opracowanych przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach oraz instytucje współpracujące z Ośrodkiem działających w obszarze systemu pomocy rodzinie i dziecku. Po dokonaniu diagnozy problemów społecznych występujących na terenie Gminy wyodrębniono obszary strategiczne, wokół których koncentrowały się działania podmiotów uczestniczących w opracowaniu dokumentu. Najistotniejsze działania, które powinny być uwzględnione w strategii to :

1. Stworzenie efektywnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym działań skoncentrowanych na kompleksowej pracy socjalnej, wsparcia specjalistycznego oraz terapeutycznego dla rodzin z grupy ryzyka zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, w których istnieje zagrożenie zabrania dziecka ze środowiska naturalnego i powierzenia go w pieczę zastępczą.

2. Rozwój infrastruktury w dziedzinie funkcjonowania placówek wsparcia dziennego, gwarantujące dzieciom i młodzieży pomoc w zakresie edukacyjnym i kulturalnym oraz organizującym im w sposób atrakcyjny spędzanie czasu wolnego.
3. Budowanie systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych – rozwój infrastruktury w tym zakresie oraz usług opiekuńczych, specjalnych usług opiekuńczych oraz usług asystenckich.
4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy domowej, w tym pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach strategii uwzględniają sytuację demograficzną, społeczną, gospodarczą i materialną mieszkańców Gminy i Miasta Proszowice. Mając na uwadze złożoność problemów, uaktualniona została również analiza SWOT, która umożliwiła dokonanie konfrontacji wewnętrznych (słabych i mocnych) i zewnętrznych (szans i zagrożeń) uwarunkowań sfery pomocy społecznej. Dzięki prawidłowemu rozpoznaniu tych czynników możliwe było wykorzystanie zasobów własnych i środowiska lokalnego jak również przewidzieć trudności w realizacji zaplanowanych celów. Analiza SWOT oraz katalog problemów społecznych pozwoliły na opracowanie celów strategicznych oraz wytyczenie kierunków działań w rozwiązywaniu określonych trudności i problemów występujących na terenie Gminy i Miasta Proszowice.

1. Identyfikacja podstawowych problemów społecznych na terenie Gminy i Miasta Proszowice.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach realizuje na terenie Gminy zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, przepisów wykonawczych wydanych na ich podstawie, uchwał Rady Gminy i Miasta Proszowice, ustaleń Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice oraz zawartych porozumień i umów organów samorządu.

Integralną część systemu pomocy społecznej stanowią skoordynowane działania prowadzone przez pracowników zatrudnionych w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz współpracujących z nimi instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej.

Właściwa diagnoza środowiska, w tym trudności organizacyjne, prawne i instytucjonalne systemu pomocy społecznej oraz wszystkie wynikające z tego konsekwencje stanowią podstawę do określania zmian i działań w zakresie budowania spójnego systemu pomocy społecznej odpowiadającego na potrzeby społeczności lokalnej.

Podstawą do analizy problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy Proszowice są dane Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, do którego zgłaszają się osoby i rodziny z określonymi problemami i trudnościami. Należy tutaj również podkreślić, że osoby te stanowią tylko ujawniony procent osób kwalifikujących się do świadczeń z pomocy społecznej i nie obrazują rzeczywistej skali problemów występujących na terenie Gminy. Do tej utajnionej grupy najczęściej zaliczamy osoby doświadczające przemocy w rodzinie, które w obawie o naznaczenie społeczne, lęk przed oceną oraz fakt zastraszenia przez sprawcę przemocy nie ujawniają faktu trudnej sytuacji życiowej i materialno – bytowej. Do tej grupy możemy również zaliczyć osoby, które wstydzą się poprosić o pomoc, lub też nie mają świadomości, że taka pomoc mogą uzyskać.

Podjmując rozważania na temat problemów społecznych występujących wśród mieszkańców Miasta i Gminy Proszowice należy rozpocząć od określenia celów pomocy społecznej oraz kryteriów i zasad jej udzielania.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie, alkoholizmem i narkomanią,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Kryteria przyznawania świadczeń

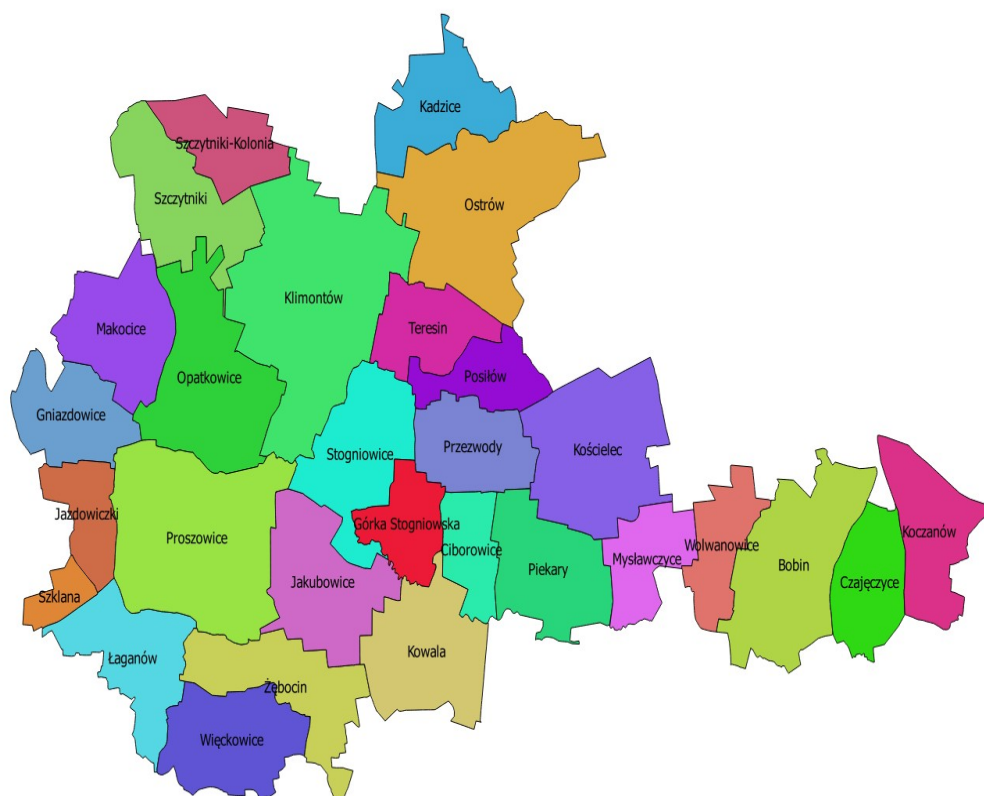
Pomocy społecznej udziela się z powodu :

ubóstwo	sieroctwo
bezdomność	bezrobocie
niepełnosprawności,	długotrwałej lub ciężkiej choroby,
przemocy w rodzinie,	potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,	brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
alkoholizmu lub narkomanii,	zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,

klęski żywiołowej lub ekologicznej.	
-------------------------------------	--

Źródło : opracowanie własne na podstawie ustawy o pomocy społecznej

2. Charakterystyka Gminy i Miasta Proszowice.

Źródło: *Diagnoza Społeczna Gminy i Miasta Proszowice dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji s.8*

Gmina Proszowice położona jest w północnej części województwa małopolskiego, w odległości ok. 30 km od stolicy województwa – Krakowa. Północna granica gminy tworzy jednocześnie północną granicę województwa małopolskiego z województwem świętokrzyskim (gmina Kazimierza Wielka). „Ponadto Proszowice graniczą również z następującymi gminami: od północnego zachodu z gminami Pałecznicza i Radziemice (powiat proszowicki); od zachodu z gminą Koniusza (powiat proszowicki); od południa z gminami Igołomia - Wawrzeńczyce (powiat krakowski ziemski) i Nowe Brzesko (powiat proszowicki); od wschodu z gminą Koszyce (powiat proszowicki). Na terenie gminy Proszowice występują urodzajne gleby. Korzystny Agro klimat i bogate zasoby wód podziemnych stwarzają warunki

do prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej. Powierzchnia miasta i gminy Proszowice wynosi 9978 ha. Proszowice są jedyną gminą miejsko-wiejską na terenie powiatu proszowickiego, a jednocześnie jego stolicą. Jednostkę samorządu terytorialnego tworzy 29 sołectw i jedno miasto. Pod względem powierzchni Proszowice są największą gminą na terenie powiatu proszowickiego. Zajmują ponad 24% powierzchni powiatu. Druga pod względem powierzchni gmina powiatu proszowickiego to Koniusza, która zajmuje ok. 21% ogólnej powierzchni powiatu.”¹

Proszowice są gminą typowo rolniczą. Większość obszaru stanowią użytki rolne z glebami w I-III klasie bonitacyjnej. W uprawach dominują zboża oraz warzywa, w większości dostarczane do aglomeracji krakowskiej, a także sprzedawane na placach targowych w Proszowicach. Działalność pozarolnicza to drobne firmy prywatne, w większości handlowo-usługowe skupione w mieście lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie. Gmina Proszowice jest zwodociągowana w 80%. Zmodernizowano oczyszczalnię ścieków w Proszowicach, rozbudowano istniejącą sieć kanalizacyjną w mieście. Gaz ziemny doprowadzono do miasta i wsi. Przy wszystkich osiedlach wielorodzinnych w mieście wybudowano lub przebudowano kotłownie centralnego ogrzewania na paliwa ekologiczne. Wybudowano nowe centrale telefoniczne i przebudowano sieci telekomunikacyjne. Ważne kiedyś dla mieszkańców rolnictwo odgrywa w gminie obecnie rolę pomocniczą. Od 1996 roku obserwuje się na terenie gminy wzrost małych gospodarstw. Mamy do czynienia z szybkim rozdrobnieniem gospodarstw rolnych. Wynika to z odejścia mieszkańców do innych sektorów gospodarki oraz zaniku tradycji rolniczych w rodzinie. Mała produkcja stawała się uciążliwa i nieopłacalna, mieszkańcy szukali więc lepszych rozwiązań jak np. drobna przedsiębiorczość.

Infrastruktura społeczna

Kultura

Działalność kulturalna organizowana jest przez Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach. Dzieci i młodzież z terenu Miasta i Gminy mają zapewnioną organizację czasu wolnego przez :

- Centrum Kultury

¹ Strategia Gminy i Miasta Proszowice na lata 2004-2013 /tekst niepublikowany/s.2

- Biblioteka Publiczna
- Placówki wsparcia dziennego prowadzone przez Caritas

Stałe formy działalności Centrum Kultury to: język angielski, balet, koło szachowe, karate, koło plastyczne, choreografia, zajęcia teatralne, kurs tańca. Placówki zrzeszają dzieci i młodzież ze szkół miejscowych, tj. z całej gminy, celem organizacji czasu wolnego zgodnie z indywidualnymi predyspozycjami i oczekiwaniami dzieci. Spełniają one ogromnie ważną rolę dla profilaktyki i budowania społeczeństwa wolnego od używek i zachowań nieakceptowanych społecznie. Są dla dzieci i młodzieży alternatywą na nudę, pozwalają realizować i rozwijać własne talenty i zainteresowania, są formą odnoszenia sukcesu i zaspokojenia poczucia własnej wartości. Zajęcia uczą współpracy, odpowiedzialności i umiejętności funkcjonowania w grupie. Poprzez świetlice środowiskowe zajęcia prowadzone są również w poszczególnych miejscowościach gminy.

Opieka Zdrowotna

W Gminie Proszowice podstawowa opieka medyczna sprawowana jest przez trzy Ośrodki Zdrowia: w Klimontowie, Bobinie i Kościelcu, dwie przychodnie działające w Proszowicach oraz wiele prywatnych Gabinetów Specjalistycznych. W Proszowicach funkcjonuje 7 aptek:

Apteka ul. Kopernika 3

Apteka „Bliska” ul. 3 maja 74

Apteka "Pod Aniołami", ul. 3 Maja 51

Apteka "Na Rogu", ul. Partyzantów 2

Apteka „Słoneczna”, ul. 3 maja 23/2

Apteka „Słoneczna” Kopernika 4

Apteka „Na Górze”, ul. Kopernika 34

Opieka szpitalna

Opiekę szpitalną zapewnia mieszkańcom gminy Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Proszowicach, W skład proszowickiego SPZOZ wchodzi następujące oddziały:

Anestezjologii i Intensywnej Terapii

Chirurgii Ogólnej

Dziecięcy

Chorób Wewnętrznych

Neurologiczny

Obserwacyjno-Zakaźny

Ginekologiczno-Położniczy

Długoterminowej Opieki

Pulmonologiczny

Noworodków

Onkologiczny

Podstawowym celem Zespołu jest zapewnienie opieki zdrowotnej dla ludności zamieszkałej na terenie powiatu proszowickiego. W stanach zagrożenia życia lub zdrowia, Zespół zapewnia opiekę zdrowotną niezależnie od miejsca zamieszkania.

Oświata i Wychowanie

Na terenie Gminy Proszowice działają 2 Przedszkola Samorządowe. Na szczeblu edukacji podstawowej funkcjonuje 8 podstawowych szkół samorządowych. Największą szkołą poziomu podstawowego w mieście jest Szkoła Podstawowa nr 1 i 2 w Proszowicach.

Edukacja ponadgimnazjalna

Publiczne szkolnictwo ponadpodstawowe, zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym leży w gestii tego szczebla samorządowego. W mieście Proszowice funkcjonuje jedna publiczna szkoła ponadpodstawowa – Zespół Szkół im. Bartosza Głowackiego. W skład Zespołu Szkół wchodzi następujące szkoły:

Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I stopnia. Liceum dla Dorosłych, Szkoła Policealna. Obok publicznego Zespołu Szkół w Proszowicach funkcjonują także prywatne szkoły ponadpodstawowe.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna Gminy i Miasta Proszowice.

Wyszczególnienie	Rok	K	M	Rok	K	M	Rok	K	M
	2019			2020			2021		
Liczba mieszkańców ogółem w tym :	15 918	8205	7713	15822	8160	7662	15682	8077	7605
Miasto	5 848	3114	2734	5821	3107	2714	5727	3056	2671
Wieś	10 070	5091	4979	10001	5053	4948	9955	4934	5021

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu G i M Proszowice.

Według danych statystycznych Urzędu Gminy i Miasta Proszowice na dzień 31.12.2019 roku zamieszkiwało łącznie 15 918 mieszkańców na pobyt stały. W kolejnych latach zauważamy spadek w tym obszarze i tak na koniec 2020 roku liczba mieszkańców wynosiła 15.822 natomiast na 31.12.2021 rok na terenie Gminy i Miasta zamieszkiwało 15.682 mieszkańców. Na koniec 2021 r. kobiety stanowiły liczbę 8077 natomiast 7605 osób to mężczyźni. Liczba dzieci w wieku od 0-18 roku życia na koniec 2021 roku wynosiła 1440 osób płci męskiej oraz 1424 dzieci płci żeńskiej. Łącznie liczba dzieci w 2021 roku wynosiła 2864. Mieszkańcy powyżej 60 roku życia kobiety stanowiły 2279 osób natomiast mężczyźni w tej grupie stanowili 1580 osób. Łącznie liczba osób starszych wynosiła 3859. Opracowane zestawienie obrazuje, że liczba mieszkańców w Gminie i Mieście Proszowice z roku na rok systematycznie maleje. Taka tendencja utrzymuje się na terenie całego kraju, co niewątpliwie jest wyzwaniem nie tylko dla samorządu, ale całego kraju.

Tabela 2. Liczba zgonów i urodzeń oraz zawartych związków małżeńskich na terenie Gminy i Miasta Proszowice w latach 2018-2020.

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zawartych	Liczba zgonów
-----	----------------	------------------	---------------

		związków małżeńskich	
2018	155	145	178
2019	156	159	187
2020	144	127	194

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Gminy i Miasta Proszowice

W Gminie Proszowice można zaobserwować powszechny na całym świecie proces starzenia się społeczeństwa. Rezultatem tego procesu jest coraz większy udział osób starszych w ogólnej liczbie ludności. Proces ten kształtuje się pod wpływem dwóch czynników:

- zmniejszający się wskaźnik urodzeń;
- przedłużeniu się przeciętnego okresu życia.

Biorąc pod uwagę powyższe, zagadnienia z obszaru polityki senioralnej będą jednym z głównych celów strategicznych niniejszego dokumentu. Sytuacja demograficzna naszego kraju wskazuje jednoznacznie na konieczność podejmowania działań w zakresie dzietności, ale również wskazuje potrzeby wynikające z zabezpieczenia osób starszych i niepełnosprawnych w związku z wiekiem, które wymagają nie tylko działań wspierających ale również aktywizacji społecznej i zawodowej. Obecnie polityka senioralna jest dużym wyzwaniem w obszarze wsparcia społecznego i stanowi przedmiot zainteresowania wielu środowisk naukowych i politycznych. Widzimy również jak zmienia się wizerunek osoby starszej, która pragnie uczestniczyć zarówno w życiu społecznym jak i zawodowym, chce być aktywna i potrzebna. Wielu znawców przedmiotu w tym obszarze podnosi rolę i znaczenie osób starszych na rynku pracy i widzi duże możliwości w zaspokojeniu potrzeb w tym zakresie.

Odnosząc się do sytuacji demograficznej przedstawiona zostanie poniżej tabela obrazująca liczbę osób i rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej na terenie Miasta i Gminy, która pozwoli również na określenie dalszych działań w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej i włączenia społecznego. Należy tutaj również podkreślić, że tabela obrazuje liczbę osób korzystających z pomocy społecznej głównie w formie finansowej. Dane w niej zawarte nie przedstawiają działań podejmowanych przez

pracowników socjalnych w obszarze zdiagnozowanych potrzeb społecznych w obszarze specjalistycznego poradnictwa, przemocy domowej, problemów osób starszych oraz niepełnosprawnych, a także działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej osób i rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Tabela nr 3. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Rok	Liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach
2019	465	1005
2020	317	1016
2021	284	885

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej na dzień 31.12.2021 rok

Z danych pozyskanych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Proszowicach wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z roku na rok wykazuje tendencję spadkową. Jak już wcześniej zostało wspomniane, są to dane obrazujące osoby korzystające z systemu pomocy społecznej w formie finansowej tj. zasiłki stałe, celowe, okresowe, dożywianie dzieci w szkole oraz zasiłki specjalne. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest niewątpliwie poprawa jakości życia mieszkańców naszego kraju. Duża ilość programów społecznych, w tym Rodzina 500+, wyprawka szkolna jak również duża dostępność do rynku pracy powoduje, że zmniejsza się ilość klientów sektora pomocy społecznej oczekujących wsparcia w postaci pomocy finansowej, a zwiększa się liczba osób potrzebujących usług z zakresu pomocy społecznej tj. usługi z zakresu wsparcia osób niepełnosprawnych – usługi opiekuńcze, zabezpieczenia potrzeb osób starszych i samotnych – umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej, usług z zakresu wsparcia osób z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i ochrony macierzyństwa – Asystent Rodziny oraz usług z zakresu ograniczenia umieszczeń małoletnich dzieci w systemie pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Proszowicach realizuje szereg zadań z zakresu administracji rządowej i samorządowej. Należy tutaj powiedzieć, że działania te

koncentrują się nie tylko w obszarze pomocy społecznej, ale również szeregu zadań z zakresu świadczeń rodzinnych oraz wspierania rodziny i działań na rzecz ochrony osób doświadczających różnego rodzaju kryzysów życiowych. Poniższa tabela obrazuje zakres i ilość udzielonego wsparcia przez Ośrodek z uwzględnieniem zaangażowania finansowego zarówno z budżetu Państwa jak i środków własnych Gminy.

Tabela nr 4. Rodzaj wypłacanych świadczeń przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach w okresie 2018- 2021.

Lp.	Zadanie	Liczba osób/świadczeń w latach				Kwota w zł w latach			
		2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
1.	Ochrona zdrowia	5	10	2	2	510	1020	125	250
2.	DPS	30	33	29	25	676585,25	918619,60	747611,17	778890,03
3.	Składki ubez, zdr.	80		66	57	53357,57		31653,91	28964,38
4.	Zasiłki okresowe, celowe	427	291	128	243	123940,65	120722,28	97020,07	101430,93
5.	Dodatki mieszkaniowe	178	156	181	172	406347,03	428494,77	395731,5	380258,89
6.	Zasiłki stałe	81	699 Św.	653	59	395411,11	382930,49	357116,92	327078,81
7.	Usługi opiekuńcze	39	41	41	38	190372,7	226117,2	257889	183599,78
8.	Dożywiani	403	315	416	318	319207,7	237987,96	214264	187347,82

	e					5			
9.	Świadczenia 500+	19821	25736	32526 Św,	2681 os.	9874366,20	12867981,2	16184963,1	16217364
10.	Świadczenia rodzinne	902	762	618	510	4367699,06	4245725,46	4111786,51	4408499,6
11.	Karta dużej rodziny	35	453	71	125	243	2572,99	418,26	381
12.	Dobry start	1877	1878	1767	25	563100	563400	530100	7500
13.	Asystent rodziny	29	23	28	29	74873	84070	87363	88728

Źródło : opracowanie własne na podstawie dokumentacji księgowej Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Proszowicach

Analizując powyższe dane w przedstawionej tabeli możemy stwierdzić, że zmienia się rola systemu pomocowego w naszym kraju. Największym zainteresowaniem cieszą się usługi z zakresu pomocy społecznej czyli usługi opiekuńcze oraz zapewnienie osobom wsparcia w postaci umieszczenia w Domach Pomocy Społecznej. Są to jednak drogie usługi, których ciężar zgodnie z ustawą o pomocy społecznej spoczywa na samorządzie gminnym. Miesięczne utrzymanie osoby w placówce stacjonarnej to koszt ok 4.500 tysięcy złotych, biorąc oczywiście pod uwagę profil placówki. Co ciekawe, ze zmniejszeniem ilości umieszczonych osób nie zmniejsza się kwota ogólna na to zadanie, wręcz przeciwnie corocznie koszty te ulegają zwiększeniu. Sytuacja taka ma miejsce ponieważ corocznie Uchwałą Rady Powiatu zwiększa się miesięczny koszt utrzymania w tego typu placówkach. Ważne dla ograniczenia kosztów są tutaj działania i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób zależnych i niesamodzielnych, bowiem patrząc na dane to świadczenie tego rodzaju wsparcia dla 38 mieszkańców wynosi obecnie ok 184 000 natomiast w przypadku DPS świadczenie tej formy

wsparcia dla 25 osób kosztuje budżet Gminy ok 779 000 zł. Widzimy również jak już wcześniej wspomniano spadek ilości świadczeń w zakresie zasiłków stałych, dożywiania dzieci w szkołach w zasiłkach rodzinnych. Niewątpliwie programy społeczne służą poprawie życia społeczności i ten spadek jest widoczny. Widzimy również jak duże środki pieniężne są przeznaczane przez rząd w zakresie wsparcia rodziny, to program Rodzina 500+ czy 300+ wyprawka szkolna, których wypłata roczna jest na poziomie kilkunastu milionów złotych. Należy tutaj również mieć na uwadze fakt obecnie zmieniającej się sytuacji w naszym kraju związanej ze stanem epidemiologicznym oraz konfliktem zbrojnym na Ukrainie, które to sytuacje dynamicznie mogą zmienić sytuację w polityce społecznej. Niewątpliwie najważniejsze wyzwanie w tym obszarze to zapewnienie dostępu do usług i ograniczenie zjawisk marginalizacji i wykluczenia społecznego, co skutkuje rozpadem rodziny i konieczności zabezpieczenia dobra małoletnich dzieci w postaci umieszczeń w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

2.1. Poziom i struktura bezrobocia na terenie Powiatu Proszowickiego

Podejmując temat osób bezrobotnych i działań aktywizacyjno zawodowych tej grupy mieszkańców, omawiany problem będzie przedstawiony w skali powiatowej, co lepiej zobrazuje sytuację osób zamieszkujących Gminę Proszowice.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w rejestrach PUP w Proszowicach znajdowało się 1007 osób, to 182 osoby więcej niż na koniec roku poprzedniego, co oznacza 22-procentowy wzrost. Stopa bezrobocia na koniec XII 2020r. wynosiła w powiecie 5,4%, dla Małopolski stopa wynosiła 5,3%. Taka wartość stopy bezrobocia jest stosunkowo niska na tle wszystkich powiatów województwa. Ogólnopolska stopa bezrobocia utrzymywała się od czerwca 2020r. na poziomie 6,1%, w grudniu wzrosła do 6,2%. W statystykach wyraźnie zaznacza się wpływ COVID-19 na sytuację na rynku pracy. Stan epidemii wpłynął na naturalne wahania bezrobocia w ciągu roku na lokalnych rynkach pracy.

Tabela nr 5. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego

POWIATU PROSZOWICKIEGO GMINA	<i>Stan na 31.12.2019</i>	<i>% ogółu</i>	<i>Stan na 31.12.2020</i>	<i>% ogółu</i>
Koniusza	149	18,06	160	15,89
Koszyce	95	11,52	117	11,62
Nowe Brzesko	117	14,18	139	13,80
Pałecznicza	57	6,91	65	6,45
Proszowice	343	41,58	441	43,79
Radziemice	64	7,76	85	8,44
Razem	825	100,00	1007	100,00

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Promocji i Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy za 2020 r. s.2

Analiza powyższych danych wskazuje, że obserwuje się największy przyrost osób bezrobotnych zamieszkujących Gminę Proszowice (w stosunku do końca 2019 roku). Mając taki obraz sytuacji ważne byłoby podjęcie wspólnych działań z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji osób poszczególnych grup wiekowych, którzy są klientami Ośrodka i zaproponować im adekwatną pomoc do zaistnienia na rynku pracy, biorąc pod uwagę, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach ma wiele sukcesów w tym obszarze pozyskując od wielu lat środki z Unii Europejskiej na aktywizację społeczną i zawodową osób pozostających bez pracy.

Tabela nr 6. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego według wieku.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020
18-24	169	256
25-34	248	278
35-44	187	209

45-54	116	145
55-59	58	55
60-64	47	64
RAZEM	825	1007

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Promocji i Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy za 2020 r. s.4

Analizując strukturę bezrobocia wg wieku wynika, że dominują dwie grupy wiekowe: są to osoby w wieku 25-34 lat (28%) oraz młodzi bezrobotni w wieku 18-24 lat. Udział tej drugiej z grup wyraźnie wzrósł w porównaniu do końca 2019 roku (z 20% do 25%) Duży udział młodzieży wśród osób bezrobotnych jest cechą charakterystyczną zjawiska bezrobocia na proszowickim rynku pracy. Bezrobotna młodzież w ewidencji urzędu to głównie osoby kontynuujące naukę w systemie zaocznym, w znacznej części odbywające staże a więc pozostające w rejestrach urzędu. Pomimo obejmowania wsparciem ludzi młodych poprzez realizację przez urząd projektów i programów adresowanych do tej grupy wiekowej sytuacja nie uległa poprawie. Niewątpliwie na taki stan ma wpływ stan epidemii, który wymusza na lokalnych pracodawcach działania skoncentrowane wokół utrzymania istniejących stanowisk pracy a mniej na zatrudnianie ludzi młodych, często wymagających wsparcia w procesie adaptacji w pierwszym miejscu pracy.

Tabela nr 7. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego według wykształcenia.

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2020
Wykształcenie		
wyższe	80	87
policealne i średnie zawodowe	206	257
średnie LO	116	133
zasadnicze zawodowe	204	256

gimnazjalne i poniżej	219	274
RAZEM	825	1007

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Promocji i Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy za 2020 r. s.6

Analizując dane na koniec 2020 r. dotyczące wykształcenia zarejestrowanych osób, należy zwrócić uwagę, że struktura ta nie zmienia się zasadniczo w kolejnych latach. Dominują osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (27%) oraz policealnym i średnim zawodowym 26%. Dużą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 25%. Tylko 9% bezrobotnych legitymowało się dyplomami wyższych uczelni. Osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym to w większości absolwenci techników (m. in. technik ekonomista, technik mechanizacji rolnictwa oraz technik rolnik). Największe trudności ze znalezieniem odpowiedniego zatrudnienia mają technicy ekonomiści (głównie kobiety). Wynika to z ich zbyt wysokich oczekiwań (po ukończeniu szkoły średniej chciały pracować na stanowiskach administracyjno-biurowych a takie oferty najczęściej adresowane były do osób z wykształceniem wyższym). Obecnie oprócz niskich kwalifikacji mają problem z motywacją do podjęcia pracy, gdyż to wymagałoby podniesienia lub nabycia nowych kwalifikacji w formie kursu/szkolenia. Osoby z wykształceniem średnim ogólnym (13%) to głównie osoby studiujące zaocznie, które w okresie figurowania w 6 rejestrach korzystają ze szkoleń lub nabywają praktyczne umiejętności na stanowisku pracy w formie stażu.

Tabela nr 8. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego według zawodu.

Liczba bezrobotnych – dominujące zawody (brane są pod uwagę zarówno zawody wyuczone jak i wykonywane) stan na 31.12.2020 r.

Nazwa zawodu	ogółem	w tym kobiet
Bez zawodu (osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym, średnim ogólnokształcącym)	226	112
Handel (m.in. sprzedawca, kasjer, magazynier)	136	116

Zawody pomocnicze przy pracach prostych (sprzątaczką, pomocniczy robotnik polowy, pomocnik budowlany, robotnik drogowy, placowy, ładowacz, pakowacz)	64	27
Gastronomia (kucharz, cukiernik, piekarz, kelner)	51	38
Branża budowlane (w tym murarz, brukarz, betoniarz, cieśla, technolog robót wykończeniowych, malarz, hydraulik)	41	0
Technik ekonomista i pracownik administracyjno biurowy (technicy biurowi, administracyjni, sekretarki, pracownicy obsługi biura)	36	33
Ślusarze, spawacze, tokarze i pokrewni	32	0
Zawody rolnicze (m.in. technik mechanizacji rolnictwa, technik rolnik, technik ogrodnik, operator pojazdów i maszyn rolniczych)	28	23

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Promocji i Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy za 2020 r. s.7

Zawody poszukiwane w Powiecie Proszowickim i Małopolsce:

- **medyczne** - tj. pielęgniarki i położne, lekarze, ratownicy medyczni, fizjoterapeuci i masażyści;
- **specjaliści nauk technicznych** - inżynierowie budownictwa, architekci
- **transportowe** - m.in. kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, kierowcy autobusów
- **pracownicy usług** - w tym kosmetyczki i fryzjerzy
- **informatyczne** - programiści, projektanci i administratorzy baz danych, samodzielni księgowi oraz pracownicy usług

Powiatowy Urząd Pracy w Proszowicach analizując sytuację na lokalnym rynku pracy w celu doboru odpowiednich form aktywizacji opiera się także na analizie ofert pracy wpływających do urzędu. Sytuacja związana z epidemią i niepewność pracodawców

odnośnie dalszego funkcjonowania znajduje odbicie w ilości ofert pracy składanych do urzędu. W 2020 roku wpłynęły 864 oferty pracy (o 314 mniej ofert niż w roku poprzednim), z czego 326 ofert to oferty pracy subsydiowanej. Wśród najczęściej zgłaszanych ofert pracy w tym roku znalazły się oferty w zawodach:

1. Technik prac biurowych, technik administracji, pozostali pracownicy administracyjni i biurowi - 102 oferty
2. Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym -99 ofert
3. Sprzedawca - 71 ofert
4. Robotnik gospodarczy, sprzętaczka – 72 ofert
5. Magazynier – 51 ofert
6. Pomocniczy robotnik budowlany -52 oferty.

Stanowiska biurowe to w większości oferty subsydiowane (staże, prace interwencyjne), dlatego nie pokazują realnego zapotrzebowania na pracowników biurowych na lokalnym rynku. Często są to oferty zgłaszane przez jednostki administracji publicznej. Oferty pracy na stanowiskach pomocniczych w przemyśle przetwórczym w większości złożone były w celu uzyskania informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych (w sytuacji gdy oferta nie może być zrealizowana np. na zbyt wysokie wymagania pracodawcy starają się o zezwolenie na pracę cudzoziemców). Według powyższych danych poszukiwanymi pracownikami byli sprzedawcy. Należy zwrócić uwagę, że pomimo stosunkowo dużej ilości ofert na stanowisko sprzedawcy, liczba ta zmalała w stosunku do roku ubiegłego prawie o połowę. Były to w większości oferty do pracy w branży spożywczej, handel pozostałymi artykułami (obuwie, odzież itp.) w roku 2020r. odnotował straty i w związku z tym zatrudnienie również nie wzrosło. Oferty pracy w zawodzie magazynier adresowane były głównie do osób po szkołach średnich, posiadających uprawnienia obsługi wózków podnośnikowych i platformowych oraz znających programy do wystawiania faktur. Oferty pracy zgłaszane na stanowisko pomocniczy robotnik budowlany dotyczyły krótkotrwałych prac sezonowych i zgłaszane były przez niewielkie firmy remontowo-budowlane działające na terenie powiatu. Pomimo trudnej sytuacji gospodarczej nie obserwuje się redukcji zatrudnienia w branży budowlanej. Z punktu widzenia pracodawców coraz istotniejsze jest to, aby obok konkretnych umiejętności zawodowych pracownik

posiadał kompetencje miękkie, w tym umiejętności szybkiego uczenia się, motywacja do podnoszenia kwalifikacji, elastyczność i gotowość do współpracy.

Na lokalnym rynku brakuje pracowników i dlatego pracodawcy chętnie zatrudniają obcokrajowców – przede wszystkim z Ukrainy. Obecnie obserwujemy wyraźny wzrost zatrudnienia w zawodach: sortowacz, pakowacz, magazynier, pomocniczy robotnik polowy.

2020 rok pokazał wpływ COVID-19 na sytuację społeczno-gospodarczą a przez to na rynek pracy i sytuację lokalnych pracodawców. Z drugiej strony trzeba zwrócić uwagę na coraz trudniejszą aktywizację osób pozostających w rejestrach wynikającą z braku motywacji i braku lub niedopasowania ich kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku (osoby długotrwale bezrobotne w rejestrach pow. 12 m-cy, z niskimi kwalifikacjami i bez stażu pracy).

Zatem ważne jest, aby zachęcać pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy zwłaszcza dla osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy poprzez dofinansowanie utworzenia stanowiska pracy (doposażenie) oraz refundacji części kosztów zatrudnienia (prace interwencyjne)².

- 2.2. Rodzina – bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina oparta jest na miłości i jedności małżeńskiej oraz wspólnocie rodzinnej. Rodzina, która w sposób prawidłowy pełni swoje funkcje, stwarza odpowiednie warunki dla prawidłowego rozwoju wychowujących się w niej dzieci. Element bezpieczeństwa, stanowi dla rozwoju dziecka wartości niczym niezastąpione. Należy tutaj również podkreślić, że tylko rodzina posiada wartości, które umożliwiają akceptację, wzajemną serdeczność i zaufanie, pomagają w harmonijnym rozwoju dziecka i kształtowaniu jego osobowości.

Współczesna polska rodzina w sposób szczególny kumuluje i odzwierciedla obraz obecnej rzeczywistości, w której przyszło jej funkcjonować i wypełniać swoje role. Młode rodziny wraz ze swoimi potrzebami i możliwościami adaptacyjnymi często nie nadążają za zintensyfikowanymi przemianami społecznymi. Poziom wypełnianych przez rodzinę swoich

² *Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Promocji i Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy za 2020r. s. 3-9*

funkcji decyduje o końcowych skutkach jej funkcjonowania, wyrażających się choćby w poziomie i stylu życia jej członków, w konfiguracji stosunków międzypokoleniowych, aspiracjach i planach życiowych oraz uznawanych systemach wartości. Dużą część klientów pomocy społecznej stanowią rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi. Niewydolność w tym obszarze rodziny integralnie łączy się wieloma dysfunkcjami i skutkuje dezintegracją wszystkich jej członków. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z innym dysfunkcjami, a co skutkuje koniecznością podejmowania działań naprawczych jak również umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach w tym zakresie podejmuje szereg działań mających na celu pomoc rodzinom w przewyżaniu kryzysów życiowych i zabezpieczenia podstawowych potrzeb poprzez: pomoc finansową oraz specjalistyczne poradnictwo, w tym poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne oraz terapeutyczne. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, jest priorytetem działań MGOPS w zakresie polityki prorodzinnej. Dlatego też przy współpracy dyrektorów szkół i pedagogów szkolnych możemy wspomóc tę część dzieci, która w domach rodzinnych nie może mieć zagwarantowanego posiłku, który jest niezbędny do prawidłowego rozwoju i funkcjonowania. Obok świadczeń pieniężnych mających na celu wspomaganie finansowe rodzin, w ostatnich latach rośnie zainteresowanie specjalistycznym poradnictwem, świadczonym przez psychologów, pedagogów, psychoterapeutów. Odpowiadając na potrzeby naszych mieszkańców w tym zakresie Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach podjął działania zmierzające do powołania Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w którym świadczona jest kompleksowa pomoc osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie oraz trudnej sytuacji życiowej. Zatrudnieni w nim zostali: psycholog, prawnik oraz terapeuta uzależnień.

Tabela 9. Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób dotkniętych Przemocą w Rodzinie.

Liczba osób korzystających z	LICZBA OSÓB
-------------------------------------	--------------------

poradnictwa w zakresie przemocy domowej			
	2019	2020	2021
Poradnictwo psychologiczne	3	5	7
Poradnictwo prawne	8	0	3
Poradnictwo socjalne	11	17	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób dotkniętych Przemocą w Rodzinie

Powyższa tabela obrazuje jak zmienia się podejście społeczności lokalnej do działań i wsparcia z zakresu specjalistycznego poradnictwa. W przeszłości Ośrodek napotykał duży opór ze strony klientów do korzystania ze wsparcia psychologicznego czy terapeutycznego. Widzimy, że dzięki pracy całego zespołu pracowników Ośrodka sytuacja uległa zmianie i obserwuje się coroczny wzrost osób korzystających z tego rodzaju wsparcia. Specjalistyczne poradnictwo to rodzaj profilaktyki, która może ograniczyć dysfunkcje w rodzinach i konieczność zabezpieczania dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych, co niewątpliwie przełoży się na finanse samorządu terytorialnego w przyszłości.

Tabela 10. Dane dotyczące umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

L.p.	Zakres informacji	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Rodzinna piecza zastępcza ogółem	11	33/17 p	9	27/14 p	9	18(16p)
2.	Rodziny zastępcze spokrewnione z	5	6	5	4	5	6
3.	Rodziny zastępcze	4	9	3	8	3	8

	niezawodowe						
4.	Rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0	1	4/3 p
5.	Rodziny zastępcze specjalistyczne	0	0	0	0	0	0
6.	Pogotowia rodzinne	1	6	1	6/1 p	0	0
7.	Rodzinne domy dziecka	1	12/4 p	1	9/2 p	0	0
8.	Pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo - wychowawcze	0	1	0	2	0	1

Źródło: Opracowanie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach

Powyższe dane pozyskane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach pokazują skalę zjawiska na przestrzeni lat w zakresie pobytu dzieci w spokrewnionych, niespokrewnionych oraz zawodowych rodzinach zastępczych jak również w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Jednoznacznie przedstawione liczby wskazują tendencje wzrostową na przestrzeni lat w zakresie umieszczeń w zastępczych formach opieki. Przyczyny takiego stanu rzeczy są różne i mają przyczynę w wielu dysfunkcjach występujących w rodzinach. Powodem odebrania dziecka ze środowiska naturalnego może być: alkoholizm i inne uzależnienia które skutkują brakiem prawidłowego wywiązywania się z obowiązków rodzicielskich, choroby, w tym głównie choroby psychiczne oraz przemoc i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Należy tutaj również podkreślić, że decyzja o odebraniu dziecka nie jest podejmowana na poziomie Ośrodka Pomocy Społecznej tylko leży w kompetencjach Sądów. Zwiększająca się liczba dzieci powierzanych w zastępcze środowisko rodzinne nie jest cechą tylko Gminy Proszowice, globalnie obserwuje się taką sytuację zarówno w skali województwa jak i kraju. Ważnym elementem systemu w tym zakresie jest wyposażenie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej w możliwości egzekwowania od rodziców, opiekunów działań zmierzających do korzystania z usług specjalistycznego poradnictwa, w tym pomocy psychologiczno – terapeutycznej która pomoże przezwyciężyć kryzys na poziomie jego powstania i uzyskania wsparcia, które może

skutkować poprawą funkcjonowania rodziny, bez konieczności odebrania dziecka ze środowiska naturalnego.

2.3. Problematyka osób niepełnosprawnych oraz seniorów na terenie Miasta i Gminy Proszowice.

Osoby niepełnosprawne to osoby, które posiadają stopień niepełnosprawności orzeczony przez takie organy jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Do tej grupy zaliczamy osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi, które trwale lub okresowo utrudniają, ograniczają bądź uniemożliwiają pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie przyjętych kryteriów.

W związku z nieustającym procesem starzenia się społeczeństwa i towarzyszącym mu wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym można zauważyć, że na terenie Gminy widoczny jest wzrost problemów osób starszych, długotrwale chorych oraz niepełnosprawnych. Jest to szczególna grupa klientów Ośrodka Pomocy Społecznej, wymagająca nie tylko wsparcia finansowego, ale także stałej pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Rodzina z osobą niepełnosprawną to rodzina, która wymaga specjalnego zaopiekowania, ponieważ należy tutaj szczególnie podkreślić fakt, że otoczenie osoby niepełnosprawnej jest również obciążone ciągłą opieką nad osobą chorą. To rodzina, niezależnie od charakteru dokonujących się zmian w życiu społecznym, z natury broni godności oraz podmiotowości prawnej swych członków, dając im poczucie bezpieczeństwa. Na terenie gminy Proszowice ważnym zagadnieniem i dużym wyzwaniem będzie zapewnienie dostępności i zaplecza w postaci specjalistycznych placówek przeznaczonych dla tej grupy mieszkańców. Oprócz ogólnie znanych problemów dotyczących barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, które utrudniają a często wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu, występują także często problemy finansowe a także psychologiczne. Osoby chore, niepełnosprawne mają często trudności w akceptacji samego siebie i swojego stanu zdrowia. Osoby te w większości nie pracują zawodowo, chociaż możemy obecnie stwierdzić, że podejmowane są liczne inicjatywy przez PFRON w zakresie aktywizacji zawodowej osób zależnych.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie osób niepełnosprawnych i starszych podejmuje liczne działania w zakresie usług opiekuńczych, pomocy finansowej i rzeczowej na rzecz tej grupy klientów. Niewątpliwie polityka osób niepełnosprawnych i starszych to wyzwanie dla całego kraju w zakresie zabezpieczenia ich potrzeb i oczekiwań. Pojawia się nie tylko kwestia finansowa, która jest sprawą istotną z punktu widzenia samorządu, ale również kwestie dostępności do usług całodobowych, w tym bazy instytucjonalnej Domów Pomocy Społecznej i placówek opieki wytchnieniowej.

Tabela nr 11. Ilość spraw rozpatrzonych przez Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach w 2021 r.

Rodzaj sprawy

Liczba przyjętych wniosków o ustalenie niepełnosprawności i stopnia 611	
W tym	Osoby przed 16 rokiem życia - 54
	Osoby po 16 roku życia - 557
Liczba wydanych orzeczeń 586	
Osoby przed 16 – tym rokiem życia - 57	
W tym	Zaliczone do osób niepełnosprawnych - 50
	Nie zaliczone do osób niepełnosprawnych - 7
Osoby po 16 roku życia- stopień niepełnosprawności - 529	
W tym	Lekki - 107
	Umiarkowany 270
	Znaczny 140
	Nie zaliczenie do osób niepełnosprawnych 10
	O odmowie wydania orzeczenia 2
	Inne rozstrzygnięcia - 2
Liczba wydanych legitymacji - 142	

W tym	Osobom przed 16-tym rokiem życia 7
	Osobom po 16 – tym roku życia - 135
Liczba wydanych kart parkingowych- 155	
Razem wydanych decyzji o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności w 2021r. - 586	

Źródło : Raport o stanie Powiatu Proszowickiego za 2021 r. s,129

Z powyższych danych wynika, że największą grupą osób starających się o status osoby niepełnosprawnej są osoby dorosłe, co ma przełożenie w osobach korzystających ze wsparcia w postaci usług opiekuńczych i opieki całodobowej w placówkach stacjonarnych. Najwięcej również mamy osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, który to stopień kwalifikuje do ulg i uprawnień do korzystania z programów i pomocy finansowej. Na uwagę zasługuje również fakt, że ilość wydanych orzeczeń w 2021 r. jest duża – bo aż 586, co może świadczyć o wzroście świadomości społecznej w zakresie niepełnosprawności i korzystania z uprawnień przysługujących z tego tytułu. Prezentując dane o niepełnosprawności musimy mieć również na uwadze fakt, że nie obrazują one faktycznej skali zjawiska niepełnosprawności, bowiem są to osoby które zostały orzeczone na swój wniosek, natomiast bardzo dużo osób niepełnosprawnych nie ma wydanej decyzji w tym zakresie.

2.4. Problem uzależnień – alkoholizm, narkomania i przemoc domowa.

Jedną z grup klientów, która jest objęta pomocą Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowią osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny oraz osoby i rodziny w których występuje zjawisko przemocy domowej. Jest to problem dominujący na terenie naszej społeczności i rodzący wiele zjawisk patologicznych, wpływających destrukcyjnie na funkcjonowanie całych rodzin. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców Gminy i nie respektuje płci, wieku ani statusu społecznego. Praca z takim klientem jest procesem długotrwałym i nie zawsze przynosi oczekiwane rezultaty.

Alkoholizm jest chorobą całej rodziny, przenoszący się na wszystkie aspekty jej życia i funkcjonowania. Bardzo często prowadzi do izolacji społecznej, która pozostaje sama w zamkniętym kręgu bezsilności i upokorzeń. Choroba ta łączy się również bardzo często z przemocą domową, która występuje na terenie naszej Gminy. W wyniku nasilenia się tego zjawiska pojawia się problem zapewnienia osobom doznającym przemocy, schronienia i zabezpieczenie niezbędnych potrzeb i usług. Najistotniejszym problemem w tym zakresie jest brak mieszkań chronionych dla tych osób. Wprowadzona Ustawa o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie nakłada obowiązek na jednostki samorządu terytorialnego do tworzenia specjalistycznego poradnictwa w tym zakresie oraz programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących zachowania przemocowe.

Do pracy z rodziną, w której występuje problem alkoholowy niezbędna jest pomoc takich specjalistów jak: psycholog, psychiatra, terapeuta uzależnień, kurator sądowy, pracownik socjalny. Tylko wspólne działania wszystkich tych osób mogą zagwarantować powodzenie wyjścia z nałogu i przywrócenie rodzinie prawidłowego funkcjonowania. Dlatego też powołany został do działania Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy składający się z przedstawicieli wszystkich instytucji pomocowych funkcjonujących na terenie Powiatu, który podejmuje działania w ramach procedury „Niebieska Karta”. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są grupy robocze, mające za zadanie indywidualną pracę z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie jak i osobą stosującą zachowania przemocowe.

Tabela 12. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w obszarze pracy w ramach procedury „Niebieska Karta”:

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba formularzy NK, które	11	12	13

wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu			
Liczba utworzonych grup roboczych	11	12	13
Liczba posiedzeń grup roboczych	60	33	64
Liczba osób w rodzinach objętych pomocą grup roboczych ogółem:	60	65	46
W tym kobiety	28	25	16
W tym mężczyźni	28	25	17
W tym dzieci	15	15	13
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	17	17	15
Liczba zawiadomień złożonych przez OPS do organów ścigania	0	2	5
Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy w rodzinie skierowanych do Programu Korekcyjno-Edukacyjnego	7	6	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego na dzień 31.12.2021 rok

Z prezentowanych danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej wynika, że: zjawisko przemocy w rodzinie

wskazuje na tendencję wzrostową, ponieważ obserwujemy coroczny wzrost Niebieskich Kart realizowanych w ramach procedury. Widoczne jest również działanie w kierunku interwencji do organów ścigania w związku z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Istotny jest tutaj również fakt, że w ramach procedury objęte wsparciem są również dzieci – dane wskazują, że w okresie trzech ostatnich lat liczba ta kształtowała się w granicach 13-15 osób. Niewątpliwie tematem wymagającym zainteresowania jest bardzo niska frekwencja osób podejrzanych o stosowanie zachowań przemocowych w programie korekcyjno – edukacyjnym. Jest to niewątpliwie temat wymagający dopracowania odpowiednich narzędzi prawnych, które mogłyby wykorzystywać Zespoły do pracy z tymi osobami.

Tabela 13. Liczba osób skierowanych do Programu korekcyjno – edukacyjnego.

Liczba osób stosujących zachowania przemocowe:	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób skierowanych przez Zespół interdyscyplinarny	10	8	6
Liczba osób które podpisały kontrakty	8	5	0
Liczba osób uczestniczących w Programie	4	2	0
Liczba osób które ukończyły Program	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PCPR Proszowice

Z powyższej tabeli wynika, że pomimo kierowania osób, które stosują zachowania przemocowe wobec swoich członków rodzin przez Zespół interdyscyplinarny do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach, zainteresowanie programem jest bardzo małe. Wynika to z faktu, że uczestnictwo w Programie jest dobrowolne. Ponadto do Programu kwalifikowane są osoby, które przeszły terapię odwykową, jak również nie mają zdiagnozowanej choroby psychicznej. Do programu nie kwalifikuje się również osób z zaburzeniami zachowania.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- a) inicjowanie zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- b) opiniowanie projektów uchwał dotyczących:
 - liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży,
 - zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży,
 - podejmowanie działań motywujących osobę uzależnioną od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
 - podejmowanie działań zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Tabela 14. Dane dotyczące Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Proszowicach.

Liczba osób	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba osób z którymi czł. GKRPA prowadzili rozmowy	37	35	26
Osoby uzależnione od alkoholu	27	30	15
Członkowie ich rodzin	10	5	11
Liczba osób co do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od	6	4	15

alkoholu obowiązku poddania się w Placówce leczenia uzależnienia od alkoholu			
Liczba osób wobec których GKRPA wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odw.	5	4	4
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się czł. GKRPA	22	10	10
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, z którymi kontaktowali się czł. GKRPA	10	5	10
Liczba świadków przemocy w rodzinie, z którymi kontaktowali się czł. GKRPA	24	10	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Powyższe dane stanowią ciekawą bazę do interpretacji, bo co ciekawe jak wynika z rozmów z pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy wskazują tendencje wzrostową o obszarze wzrostu liczby klientów spożywających alkohol w sposób wskazujący na uzależnienie, to dane uzyskane z Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują spadek liczby składanych wniosków w tym zakresie. Przyczyna takiego stanu rzeczy może wynikać z samej procedury i jej skutków. Należy podkreślić, że system leczenia odwykowego w naszym kraju wymaga głębokiej i kompleksowej reformy, ponieważ okres oczekiwania w przypadku leczenia przymusowego jest bardzo długi, a samo leczenie bez motywacji uczestnika do leczenia nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dlatego też może być tak niska motywacja głównie członków rodziny do podejmowania stosownych działań w tym zakresie.

Tabela 15. Liczba osób oraz porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym.

Liczba osób oraz udzielonych porad w Punkcie konsultacyjnym:	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Osobom z problemem alkoholowym	116 os. / 433 porad	163 os./500 porad	50 os.151 porad
dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym	50 os.50 porad	60 os./ 60 porad	85 os. 344 porady
Osobom doświadczającym przemocy w rodzinie	49 os.49 porad	55 os./ 55 porad	46 os / 98 porad
Osobom stosującym przemoc w rodzinie	14 os./14porad	10 os./ 10 porad	12 os / 24 porady

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Powyższa tabela obrazuje zainteresowanie wsparciem terapeutycznym osób funkcjonujących z osobą z problemem alkoholowym. Co ciekawe zainteresowanie w tym obszarze wzrasta z roku na rok, co potwierdzać może tezę, że największe koszty, w tym koszty emocjonalne ponosi nie osoba uzależniona, a osoba z nią funkcjonująca. Ważne jest jednak to, że zmianie ulega świadomość osób współuzależnionych i coraz częściej sięgają po pomoc w tym zakresie. Wsparcie osób doświadczających przemocy utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast co ciekawe wzrasta liczba osób stosujących zachowania przemocowe korzystających ze specjalistycznego poradnictwa.

Tabela 16. Działania podjęte przez Komendę Powiatową Policji w Proszowicach w zakresie interwencji domowych na terenie Powiatu Proszowickiego.

Działania podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w Proszowicach	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Liczba podejmowanych interwencji	625	621	633

domowych			
Liczba podejmowanych interwencji domowych z powodu przemocy w rodzinie	20	13	22
Liczba wypełnionych formularzy „ Niebieskie Karty A”	20	13	22
Liczba wydanych nakazów natychmiastowego opuszczenia mieszkania	0	0	2
Liczba wydanych zakazów zbliżania się do członków rodziny	0	0	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KPP Proszowice

Uzyskane dane z KPP Proszowice wskazują wzrost liczby podejmowanych interwencji domowych. Taka sytuacja może świadczyć o zmianie w świadomości społecznej w zakresie konieczności interwencji służb służących pomocą i wsparciem w tym obszarze. Wzrasta również liczba interwencji domowych z powodu występowania zjawiska przemocy domowej. Wprowadzone zapisy do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie o nakazie natychmiastowego opuszczenia lokalu jak i liczbie wydanych zakazów zbliżania się do członków rodziny przynoszą zamierzone rezultaty i tak w 2021 r. Policja wydała 2 takie nakazy, tym samym zabezpieczając osoby doznające tego zjawiska. Jest to realna pomoc świadcząca również o skuteczności służb. Reasumując pozyskane dane możemy wnioskować, że zjawisko przemocy domowej wykazuje tendencję wzrostową. Widzimy również zmiany w systemie pomagania i efektywności podejmowanych działań. W chwili obecnej procedowane są nowe rozwiązania w zakresie regulacji prawnych w obszarze pracy z osobą i rodziną doświadczającą zjawiska przemocy. Oczekiwania całego systemu są bardzo duże, ale ważne jest to, aby nikt nie pozostawał obojętny na krzywdę drugiego człowieka.

Dokonując diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, korzystano z szeregu możliwości jakie stwarza funkcjonowanie jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej. Analizie poddano

dokumenty takich źródeł jak : Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski w Proszowicach. Sumując uzyskane dane i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem działań samorządu lokalnego, a jest treścią części programowej niniejszego dokumentu. Realizując zadania nakreślone w strategii samorząd dążyć będzie do:

- zapewnienia potrzebującym odpowiedniej pomocy finansowej i rzeczowej,
- zapewnienie usług w tym : usług opiekuńczych oraz asystenckich dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- poprawy warunków mieszkaniowych – w tym zapewnienie mieszkań socjalnych i chronionych,
- integracji zawodowej i społecznej różnych grup społecznych,
- przeciwdziałania i zwalczania bezrobocia oraz aktywizacji osób bezrobotnych będących w systemie pomocy społecznej,
- wspierania grup szczególnego ryzyka i zapobiegania ich społecznemu wykluczeniu;
- aktywizacji społeczności lokalnej,
- wspierania lokalnych inicjatyw,
- zapewnienia dostępu do informacji i poradnictwa,
- otoczenia rodziny opieką i pomocy jej w powrocie do prawidłowego funkcjonowania,
- wprowadzenia systemowej profilaktyki uzależnień,
- promowania zdrowego stylu życia,
- poprawy infrastruktury i dostosowania jej do możliwości niepełnosprawnych.

2.5. Inwentaryzacja zasobów Gminy w obszarze polityki społecznej - analiza SWOT.

Mając na uwadze stworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu wsparcia oraz podejmowanie działań zmierzających do sukcesywnego odchodzenia od świadczeń pomocy na rzecz nowych rozwiązań wspomagających i aktywizujących środowisko, które to działania są wpisane w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Proszowice, konieczne jest przeprowadzenie analizy czynników mogących mieć wpływ na powodzenie realizacji strategii. Pozwoli ona na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron w systemie

pomocy społecznej, którego najważniejszym ogniwem jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz pokaże szanse i zagrożenia ze strony otoczenia funkcjonującego niezależnie od samego systemu. Dzięki prawidłowemu zdiagnozowaniu wszystkich tych czynników można będzie wykorzystać zasoby własne, zasoby otoczenia jak również przewidzieć trudności oraz ewentualne niepowodzenia.

Tabela nr 17. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – skoordynowany system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej – duża wiedza kadry pomocy społecznej i chęć podnoszenia kwalifikacji zawodowych; – znajomość problemów społeczności lokalnej – mobilność i elastyczność pracowników Ośrodka – umiejętność wykorzystania potencjału partnerów społecznych w realizacji zadań pomocy społecznej – dobra współpraca z instytucjami działającymi w obszarze pomocy rodzinie i dziecku – świadomość korzyści wynikających ze współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi w systemie wsparcia społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> – brak środków finansowych na realizację usług z zakresu specjalistycznego poradnictwa – rozbudowana biurokracja – brak precyzyjnych przepisów prawnych regulujących zadania oraz ciągła ich zmiana – niewystarczające środki finansowe na realizację specjalnych programów pomocowych – duże obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej i wypalenie zawodowe – brak superwizji pracowników pomocy społecznej – brak systemowych rozwiązań w zakresie zapobiegania kryzysom w rodzinie – trudna dostępność do specjalistów w zakresie specjalistycznego poradnictwa – niewystarczająca baza lokalowa w zakresie zabezpieczenia potrzeb

<ul style="list-style-type: none"> – akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin – istniejący powiatowy system wsparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym – chęć pozyskania środków zewnętrznych na realizację działań w zakresie wsparcia społecznego 	<p>seniorów i osób niepełnosprawnych (usługi)</p> <ul style="list-style-type: none"> – mała świadomość społeczna w zakresie problemu uzależnień i procesu terapeutycznego w tym zakresie
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – zmiany w systemie pomocy społecznej – Tworzenie Centrów Usług Społecznych – rozdzielenie pracy socjalnej od postępowań administracyjnych – profesjonalizacja usług w obszarze wsparcia społecznego – możliwość korzystania z środków krajowych na realizację usług pomocy społecznej – możliwość pozyskania środków z Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – uzależnienie klientów od systemu pomocy społecznej – stereotypy w wizerunku instytucji pomocy społecznej – jednostka do wypłacania świadczeń pieniężnych – brak środków finansowych na realizację projektów socjalnych

Źródło : opracowanie własne

2.6. Misja, cele i główne kierunki działań.

Misją nadrzędną w zakresie rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie Gminy Proszowice jest zapewnienie jej mieszkańcom bezpieczeństwa socjalnego przeciwdziałanie marginalizacji i alienacji osób i rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i materialno – bytowej.

Określone działania strategiczne kierowane są w celu zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin z terenu naszej Gminy. Celem strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań dla problemów społecznych, które występują na terenie Gminy Proszowice i które destabilizują życie i codzienne funkcjonowanie mieszkańców. Działania te są priorytetem aktywnej i skutecznej polityki lokalnej i mają skutkować doprowadzeniem świadczeniobiorców do życiowego usamodzielnienia i umiejętności rozwiązywania własnych problemów bez konieczności ingerencji jednostek systemu pomocy społecznej.

Wskazane cele w niniejszym dokumencie zostaną zrealizowane przy wykorzystaniu istniejącego potencjału instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze pomocy społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje efektywność podejmowanych działań tzn. zagwarantuje mieszkańcom pomoc i wsparcie w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych oraz zapewni im życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowaniu dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów w zakresie podstawowych usług.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Proszowice stanowi także podstawę do usystematyzowania działań i objęcia ich kontrolą społeczną w zakresie efektywności poszczególnych przedsięwzięć.

2.6.1 Cel operacyjny nr 1 - Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i minimalizowanie skutków tego zjawiska.

Kierunki działania:

1. Wsparcie finansowe osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia – pomoc finansowa, rzeczowa.
2. Wdrażanie nowych form, programów i metod pracy socjalnej, w tym kontraktów socjalnych na rzecz osób i rodzin, w celu eliminowania biernych postaw na rzecz aktywizacji tych osób.

3. Rozwój specjalistycznego poradnictwa zawodowego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego (w ramach Punktu Konsultacyjnego).
4. Inicjowanie grup samopomocowych, których celem jest wzajemna pomoc w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych – wymiana własnych doświadczeń i informacji dotyczących rynku pracy.
5. Monitorowanie aktywności zawodowej osób skierowanych do pracy.
6. Rozwój współpracy z podmiotami działającymi na rzecz aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych.

Podmioty realizujące działania:

1. Urząd Miasta i Gminy Proszowice.
2. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Powiatowy Urząd Pracy.

Finansowanie działań: Termin realizacji: Do końca 2025

1. Urząd Gminy i Miasta Proszowice.
2. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Powiatowy Urząd Pracy.
4. Środki unijne.
5. Projekty socjalne.

2.6.2 Cel operacyjny nr 2 – Osoby niepełnosprawne.

Kierunki działania:

1. Wsparcie finansowe osób i rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności.
2. Wdrażanie nowych form, programów i metod pracy socjalnej do pracy z rodziną z osobą niepełnosprawną.
3. Rozwój specjalistycznego poradnictwa zawodowego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego.
4. Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi.

5. Stworzenie na terenie bazy dla osób starszych i niepełnosprawnych, w tym rozwój istniejących form wsparcia w tym obszarze.

Podmioty realizujące działania:

Termin realizacji do 2025

1. Urząd Miasta Gminy Proszowice.
2. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

Finansowanie działań:

1. Urząd Gminy i Miasta Proszowice.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Powiatowy Urząd Pracy.
4. PFRON.
5. Środki unijne.
6. Projekty socjalne.

BAZA INSTYTUCJONALNA ŚWIADCZĄCA POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

- OPS
- Caritas
- ŚDS
- PCPR
- PFRON
- ZUS, KRUS, POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI
- OŚRODEK ZDROWIA
- SENIOR PLUS
- WTZ

Cel operacyjny nr 2 Działania ukierunkowane na pomoc osobom i rodzinom z niepełnosprawnością

Zadania	Realizator	Wskaźnik Realizacji	Źródło Finansowania	Ramy Finansowe	Termin realizacji
Zapewnienie	Urząd Gminy i	liczba	pozyskane	30 –	Do 2025

osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w placówkach dziennego pobytu	Miasta , OPS, Organizacje pozarządowe.	powstałych placówek, liczba uczestników placówki, liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia.	Środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	uczestników w każdej z placówek Koszt roczny : ok 200.000	r.
Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom starszym i niepełnosprawnym	Urząd Gminy i Miasta , OPS, Organizacje pozarządowe, Caritas, służba zdrowia, wolontariusze.	liczba osób korzystających, liczba zatrudnionych opiekunek, liczba godzin przeznaczonych na usługi.	pozyskane Środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	Koszt roczny ok. 170.000 zł	Do 2025 r.
Poradnictwo w obszarze orzecznictwa dla celów rentowych i pozarentowych	Urząd Gminy i Miasta, OPS, PCPR Powiatowy Zespół. ds. orzekania o Niepełnosprawności Organizacje pozarządowe, Caritas, służba zdrowia.	liczba osób korzystających z poradnictwa, liczba udzielonych porad.	W ramach pracy wszystkich wskazanych służb/ BEZKOSZTOWO/	W ramach pracy wszystkich wskazanych służb /BEZKOSZTOWO	Do 2025 r.
Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie pozyskiwania środków finansowych z Państwowego Funduszu	Urząd Gminy i Miasta, OPS, PCPR, Powiatowy Zespół. ds. orzekania o Niepełnosprawności	liczba osób korzystających z poradnictwa liczba udzielonych porad, liczba złożonych wniosków w	środki PFRON	W ramach pracy wszystkich wskazanych służb / BEZKOSZTOWO	Do 2025 r.

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		ramach programu.			
---	--	---------------------	--	--	--

Źródło : opracowanie własne

2.6.3 Cel operacyjny nr 3 - Rozwój gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Jednym z głównych celów polityki państwa w obszarze zabezpieczenia potrzeb rodzin jest zabezpieczenie warunków do pełnego rozwoju i funkcjonowania rodziny poprzez wspomaganie jej we wszystkich fazach rozwoju. Na terenie Gminy Proszowice niezbędne jest stworzenie zintegrowanego systemu pomocy rodzinom, w którym zagwarantowane zostaną podstawowe usługi oraz dostęp do specjalistyczne poradnictwo. Niewątpliwie rozdzielenie pracy socjalnej od postępowań administracyjnych przyczyni się do wdrożenia działań ukierunkowanych na bezpośrednia pracę z rodzinami w trudnych sytuacjach życiowych.

Kierunki działania:

1. Wsparcie finansowe osób i rodzin z grupy ryzyka.
2. Wdrażanie nowych form, programów i metod pracy socjalnej do pracy z rodziną wieloproblemową /przemoc, uzależnienia, niewydolność wychowawcza/.
3. Rozwój specjalistycznego poradnictwa zawodowego: psychologicznego, prawnego, pedagogicznego.
4. Inicjowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz grup samopomocowych dla osób niewydolnych wychowawczo.
5. Monitorowanie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Praca z rodziną zagrożoną odebraniem dziecka i realizacja zapisów ustawy o wspieraniu rodziny .

Podmioty realizujące działania: Termin realizacji – do 2025

1. Urząd Gminy i Miasta Proszowice.
2. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Punkt Konsultacyjny.

Finansowanie działań:

1. Urząd Gminy i Miasta Proszowice.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Środki unijne.
4. Projekty socjalne.

BAZA INSTYTUCJONALNA ŚWIADCZĄCA POMOC W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE POWIATU PROSZOWICKIEGO

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Sąd Okręgowy
- Prokuratura
- Klub Integracji Społecznej
- Zespół ds. Przemocy
- Punkt informacji i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
- Ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w Pałecznicy
- Ośrodki zdrowia
- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

Zadania	Realizator	Wskaźnik Realizacji	Źródło Finansowania	Ramy Finansowe	Termin realizacji
Rozwój specjalistycznego poradnictwa	Urząd Gminy i Miasta, OPS, Organizacje pozarządowe.	liczba udzielonych porad, liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	Koszt roczny funkcjonowania Punktu Koszt roczny: ok 60.000,00.	Do 2025 r.
Prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych	Urząd Gminy i Miasta, OPS,	liczba osób korzystających, liczba zatrudnionych	pozyskane Środki zewnętrzne	Koszt roczny ok.12.000 zł.	Do 2025 r.

dla osób przeżywających kryzysy życiowe.	Organizacje pozarządowe, Caritas, służba zdrowia, wolontariusze.	trenerów, liczba godzin przeznaczonych na realizację usługi.	/krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.		
Szkolenie kadry specjalistów do pracy z rodzinami wieloproblemowymi	Urząd Gminy i Miasta, OPS, PCPR, Organizacje pozarządowe, - podmioty szkolące.	liczba osób korzystających ze szkoleń, liczba godzin szkoleniowych.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	5.000,00 /rozeznanie rynku/	Do 2025 r.
Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów ds. interwencji w sytuacjach zagrażających dzieci i młodzieży.	Urząd Gminy i Miasta, OPS Organizacje pozarządowe Caritas służba zdrowia, wolontariusze.	liczba zespołów, liczba uczestników zespołów, - liczba spotkań zespołów, liczba spraw zgłoszonych do Zespołów.	BEZKOSZTOWO /w ramach obowiązków służbowych/	BEZKOSZTOWO /w ramach obowiązków służbowych/	Do 2025 r.
Opracowanie i upowszechnianie na terenie Gminy materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu problematyki uzależnień i promocji zdrowego stylu życia	Urząd Gminy i Miasta, OPS, PCPR, Organizacje pozarządowe, -GK ds.RPA,	liczba opracowanych materiałów, liczba rozpowszechnionych materiałów.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	3.000 zł./rocznie/	Do 2025 r.
Wspieranie rozwoju istniejących form pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym.	Urząd Gminy i Miasta, OPS, PCPR, Organizacje pozarządowe,	liczba osób korzystających, liczba udzielonych porad.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/,	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoh.	Do 2025 r.

	GK ds. RPA		środki własne Gminy.		
Tworzenie i rozwój zasobów lokalowych (mieszkania chronione) dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz zasobów lokalowych dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.	Urząd Gminy i Miasta, OPS, PCPR, Organizacje pozarządowe, GK ds.RPA.	liczba utworzonych mieszkań, liczba osób korzystających z mieszkania chronionego.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	w zależności od zgłaszanych potrzeb	Do 2025 r.
Wspieranie działań i tworzenie warunków zmierzających do efektywnego działania zintegrowanego systemu interwencji w zjawisko przemocy domowej na terenie Gminy	Urząd Gminy i Miasta, OPS, PCPR, Organizacje pozarządowe, GK ds.RPA	liczba działań podejmowanych w tym zakresie, liczba instytucji zaangażowanych w realizację tego zadania, liczba wprowadzonych innowacyjnych rozwiązań w tym zakresie.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	BEZKOSZTOWO /w ramach obowiązków służbowych/	Do 2025 r.

2.6.4 Cel operacyjny nr 4 – Podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych i doskonalenie zawodowe pracowników działających w obszarze pomocy społecznej.

Praca socjalna z osobami przeżywającymi trudności w wykonywaniu swoich funkcji rodzinnych czy społecznych wymaga dużej wrażliwości i umiejętności, jest to bowiem praca na ludzkich emocjach, bardzo obciążająca i wymagająca profesjonalizmu od osób ją świadczących.

W ostatnich latach rola pracownika socjalnego podlega daleko idącym przeobrażeniom. W świetle nowych zadań pomocy społecznej jawi się zapotrzebowanie na inny niż kiedyś model pracownika socjalnego. Musi to być osoba aktywna, która potrafi przekonać instytucje i organizacje o swojej użyteczności, tworzyć ciekawe programy działania, umieć zdobywać środki zewnętrzne, współpracować z sektorem rządowym i pozarządowym, aktywizować środowisko lokalne, aranżować współpracę między organizacjami samopomocowymi, samorządowymi i instytucjami rządowymi. Te zadania wymagają od pracownika socjalnego umiejętności planowania, koordynowania, nawiązywania kontaktów, organizowania spotkań, negocjowania itp. Z taką wizją pracownika socjalnego wiążą się ściśle jego umiejętności pracy w zespole, koordynowaniu działań zespołu ludzi, jak również budowania zespołu i kierowania nim.

Praca w zespole specjalistów (team work), w interdyscyplinarnym zespole specjalistów ma jednak swoją specyfikę wynikającą z faktu, że tworzące zespoły osoby oprócz różnic indywidualnych wnoszą do grupy różnice wiedzy i kompetencji wynikające z ich odmiennego przygotowania zawodowego.

Niezależnie od tego, z jaką grupą ma doczynienia pracownik socjalny, ani też kontekstu sytuacyjnego, w którym działa, stosowanie metody grupowej wymaga przestrzegania pewnych zasad ogólnych wynikających z istoty pracy socjalnej, tj celowości działania, współdziałania w dokonywanych zmianach, prowadzących do akceptacji celów działania i upodmiotowanie pracy socjalnej.

Kierunki działania:

Organizacja szkoleń dla pracowników pomocy społecznej z zakresu:

- Pracy z rodziną doświadczającą przemocy w rodzinie
- Praca z rodziną niewydolną wychowawczo
- Pomoc dziecku krzywdzonemu, w tym wykorzystywanemu seksualnie
- Wdrażanie nowych form, programów i metod pracy socjalnej do pracy z rodziną wieloproblemową /przemoc, uzależnienia, niewydolność wychowawcza/
- Zabezpieczenie pracownikom socjalnym stałego dostępu do superwizji swojej pracy

Podmioty realizujące działania: Termin realizacji do 2025 r.

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Podmioty szkolące

Finansowanie działań:

1. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Środki unijne

Zadania	Realizator	Wskaźnik Realizacji	Źródło Finansowania	Ramy Finansowe	Termin realizacji
Uczestnictwo w sesjach szkoleniowych, konferencjach oraz warsztatach z zakresu samodoskonalenia i kształcenia pracowników.	podmioty świadczące usługi szkoleniowe dla kadry pomocy społecznej: Urząd Gminy i Miasta , OPS Organizacje pozarządowe.	liczba szkoleń, liczba osób uczestniczących w szkoleniach, liczba godzin szkoleniowych.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	w zależności od potrzeb i rodzaju szkolenia.	Do 2025 r.
Wprowadzenie superwizji do pracy pracowników.	podmioty świadczące usługi szkoleniowe dla kadry pomocy społecznej.	liczba osób korzystających, liczba zatrudnionych trenerów, liczba godzin przeznaczonych na realizację usługi.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/. środki własne Gminy.	Koszt roczny ok. 12.000 zł.	Do 2025 r.
Szkolenie kadry specjalistów do pracy z rodzinami wieloproblemowymi .	podmioty świadczące usługi szkoleniowe dla kadry	liczba osób korzystających ze szkoleń, liczba godzin	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii	5.000,00 /rozeznanie rynku/	Do 2025 r.

	pomocy społecznej.	szkoleniowych.	europejskiej/, środki własne Gminy.		
Podjęcie przez pracowników socjalnych specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.	podmioty świadczące usługi szkoleniowe dla kadry pomocy społecznej.	liczba osób korzystających ze szkoleń, liczba godzin szkoleniowych.	pozyskane środki zewnętrzne /krajowe oraz z unii europejskiej/, środki własne Gminy.	7.000,00 /rozeznanie rynku/	Do 2025 r.

3. Wdrażanie strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy i Miasta Proszowice do roku 2025 obejmuje zasięgiem czasowym okres pięciu lat i zakłada ciągłość w realizacji wytyczonych celów i kierunków działań z zachowaniem wymogu wprowadzania koniecznych zmian wynikających z aktualnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Osoby pracujące nad tym dokumentem mają świadomość, że w realizacji zaproponowanych zadań konieczne będzie podejmowanie innowacyjnych metod pracy socjalnej oraz wszelkich działań na rzecz współpracy instytucjonalnej, niezbędnej do zrealizowania zamierzonych celów.

Cele strategiczne wyznaczone w niniejszym opracowaniu dotyczą najistotniejszych problemów jakie występują na terenie Gminy Proszowice takich jak : bezrobocie, problemy opiekuńczo – wychowawcze, polityka senioralna, osoby niepełnosprawne, osoby uzależnione, w tym coraz większej ilości kobiet oraz grup zagrożonych marginalizacją, a także działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz tworzenia systemu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Realizację określonych celów implikuje konieczność współpracy z wszystkimi jednostkami działającymi w obszarze pomocy społecznej oraz poparcie ze strony lokalnych decydentów. Istotne jest również podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariatem, które będą pomocnym partnerem podczas realizacji konkretnych zadań.

Osiągnięcie oczekiwanych rezultatów będzie w dużym stopniu uzależnione od powszechnej akceptacji strategii przez wszystkich sojuszników podejmowanych działań

pomocowych oraz od zwiększenia bazy instytucjonalnej świadczącej pomoc mieszkańcom naszej Gminy.

Spis tabel.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna Gminy i Miasta Proszowice.

Tabela 2. Liczba zgonów i urodzeń oraz zawartych związków małżeńskich na terenie Gminy i Miasta Proszowice w latach 2018-2020.

Tabela nr 3. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela nr 4. Rodzaj wypłacanych świadczeń przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach w okresie 2018- 2021.

Tabela nr 5. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego .

Tabela nr 6. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego według wieku.

Tabela nr 7. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego według wykształcenia.

Tabela nr 8. Ilość bezrobotnych na terenie poszczególnych Gmin Powiatu Proszowickiego według zawodu.

Tabela 9. Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób dotkniętych Przemocą w Rodzinie.

Tabela 10. Dane dotyczące umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Tabela nr 11. Ilość spraw rozpatrzonych przez Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Proszowicach w 2021 r.

Tabela 12. Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w obszarze pracy w ramach procedury „Niebieska Karta”.

Tabela 13 Liczba osób skierowanych do Programu korekcyjno – edukacyjnego

Tabela 14. Dane dotyczące Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Proszowicach.

Tabela 15. Liczba osób oraz porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym.

Tabela 16. Działania podjęte przez Komendę Powiatową Policji w Proszowicach w zakresie interwencji domowych na terenie Powiatu Proszowickiego.

Tabela nr 17 – Analiza SWOT

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 91/2022
Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice
z dnia 18 sierpnia 2022 r.

Ogłoszenie Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych w przedmiocie projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025

Na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz uchwały Nr XXXV/257/2017 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy i miasta Proszowice (Dz. Urz. Woj. Mał. z 2017 r. poz. 1295), przeprowadza się konsultacje społeczne, których inicjatorem jest Burmistrz Gminy i Miasta Proszowice w przedmiocie projektu **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025**.

Konsultacje społeczne przeprowadzane będą w okresie od 26 sierpnia 2022 r. do 2 września 2022 r. w formie przyjmowania zgłoszeń poprzez imienne wyrażenie opinii lub złożenie uwag do wyżej określonego projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025.

Zasięg terytorialny konsultacji obejmuje Gminę Proszowice.

Celem konsultacji jest zebranie zgłoszeń, uwag i opinii pełnoletnich mieszkańców gminy Proszowice, na temat Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025.

Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025 oraz formularz konsultacyjny będą dostępne:

- 1) na stronie internetowej proszowice.pl,
- 2) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Proszowice,
- 3) na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy i Miasta Proszowice,
- 4) na Portalu Partycypacji Społecznej Gminy Proszowice,
<https://konsultacje.proszowice.pl/>,

jak również dostępny będzie na Dzienniku Podawczym Urzędu Gminy i Miasta Proszowice w godzinach pracy Urzędu poniedziałek - piątek 7:30 - 15:30.

Wypełnione formularze konsultacyjne można przekazać w formie elektronicznej lub tradycyjnej poprzez:

- 1) przesłanie skanu formularza konsultacyjnego na adres um@proszowice.pl podając temat wiadomości „Konsultacje projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025

- 2) złożenie na Dzienniku Podawczym Urzędu Gminy i Miasta Proszowice ul. 3 Maja 72, w godzinach pracy Urzędu - poniedziałek - piątek 7:30 - 15:30,
- 3) przesłanie drogą pocztową na adres Urząd Gminy i Miasta Proszowice ul. 3 Maja 72, 32-100 Proszowice, (decyduje data faktycznego wpływu do Urzędu, a nie data nadania w Urzędzie pocztowym),
- 4) na Portalu Partycypacji Społecznej Gminy Proszowice, <https://konsultacje.proszowice.pl/>.

Burmistrz Gminy
i Miasta Proszowice

Grzegorz Cichy

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 91/2022
Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice
z dnia 18 sierpnia 2022 r.

**Formularz Konsultacyjny do składania opinii lub uwag do projektu Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025.**

Dokument podlegający konsultacji: Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2025

1. Imię i nazwisko zgłaszającego
2. Adres zamieszkania
3. Zgłaszane uwagi i propozycje

L.p.	Wskazanie §, ustępu, punktu w projekcie Strategii	Treść wnoszonej opinii lub uwagi	Uzasadnienie
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			